

Civilna iniciativa za izgradnjo ptujske obvoznice
civilna.iniciativa@ptujskaobvoznica.com

Ljubljana, 24.10.2018

Spoštovani,

Društvo za opazovanje in
proučevanje ptic Slovenije
Tržaška cesta 2
SI – 1000 Ljubljana
Slovenija
T +386 1 426 58 75
F +386 1 425 11 81
dopps@dopps.si
www.ptice.si

ID za DDV: SI68956029
TRR: SI56 0430 2000 3155 297

odgovarjamo vam na dopis, ki smo ga prejeli 17.10.2018.

Danes razmišljati in govoriti o Naturi 2000 kot oviri je velika hipokrizija. Ob vstopu v EU je naša država morala razglasiti območja Natura 2000, kar izhaja iz dveh direktiv - Direktive o ohranjanju prostoživečih ptic iz leta 1979 (79/409/EGS) in Direktive o ohranjanju naravnih habitatov ter prosto živečih živalskih in rastlinskih vrst iz leta 1992 (92/43/EGS). Naš vstop v EU je bil s tem pogojen in predlogi območij so bili pripravljani strokovno in na osnovi verodostojnih podatkov. Res je, da je potem naša država malo goljufala in predloge »obrezala« ob sprejetju Uredbe o posebnih varstvenih območjih (območjih Natura 2000) (Ur.l. RS 49/2004), a si je za to prislužila t.i. obrazloženo mnenje – zadnji opomin Evropske komisije (EC) pred tožbo in naposled leta 2013 sprejela Uredbo o spremembah in dopolnitvah Uredbe o posebnih varstvenih območjih (Ur.l. RS 33/2013). Ko se predstavljamo navzven in prodajamo našo ohranjeno naravo turistom, kar je glavni razlog, da ti pridejo k nam, nam le-ta pride še kako prav. Takrat smo vsi združeni pod zelenim sloganom »I feel Slovenija« in smo med najbolj ekološko osveščeni državami na svetu (15. od 149. – raziskava ameriške Univerze Yale upoštevač EPI – *Environmental Performance Index*). A po drugi strani jo imamo za »oviro«. Ko je leta 2015 EC izvedla javno posvetovanje o obeh omenjenih direktivah se je več kot pol milijona državljanov EU zavzelo za zaščito narave in potrdilo, da se naravovarstvena zakonodaja EU ne sme spreminjati – to je bilo daleč največje število odzivov na katerokoli javno posvetovanje EC doslej. Kvaliteta življenja v EU je namreč ravno zaradi teh direktiv in ohranjene narave večja v primerjavi z drugimi deželami sveta. Natura ne varuje le posameznih vrst in habitatov, temveč kompleksno delovanje ekosistemov, s tem pa ekosistemske usluge (čist zrak, protipoplavna varnost...) od katerih ima korist celotna družba. Poleg ekosistemskih uslug so tukaj še neposredne ekonomske, gospodarske koristi. Natura 2000 vključuje cca. 26.000 zavarovanih območij, ki jih obiše 1,2–2,2 milijarde obiskovalcev/leto, ti pa tam porabijo 50–90 milijard €. Ta prihodek ustvarja 4,5–8 milijonov delovnih mest in skupna ocena je, da turistične aktivnosti na Natura 2000 območjih "dajejo kruh" 12 milijonom ljudem, kar je 6 % zaposlitev v EU.¹

V konkretnem primeru je DOPPS leta 2005 izdelal študijo »Ocena skupnih vplivov načrtovane hitre ceste Ptuj – Ormož na odseku Ptuj – Markovci in načrtovanega daljnovoda 2 x 400 kV Cirkovce – Pince na odseku Šturmovci« z glavnim vsebinskim delom opisom in strokovno oceno pričakovanih vplivov na ptice.

¹ BIO Intelligence Service (2011), Estimating the economic value of the benefits provided by the tourism/recreation and Employment supported by Natura 2000, Final Report prepared for European Commission – DG Environment. http://ec.europa.eu/environment/nature/natura2000/financing/docs/Estimating_economic_value.pdf

Naročnik študije je bil ZEU – Družba za načrtovanje in inženiring d.o.o. DOPPS je nevladna organizacija in nima v postopku umeščanja načrtovane hitre ceste nikakršnih odločevalskih pristojnosti. DOPPS v skladu s svojim poslanstvom deluje v javnem interesu varstva narave, okolja in raziskovanja in strokovno zastopa te javne interese pri čemer deluje nacionalno. Pogosto smo primorani opozarjati na širši kontekst lokalne problematike, saj se pri reševanju lokalnih problemov rado zgodi, da skupino zanima le rešitev problema pred svojim pragom in se hitro zadovolji s tem, da se problem prenese k sosеду, kar navadno ni najboljša rešitev. Obstaja mehanizem, ki lahko Naturo 2000 tudi »povozi« in mu ne nasprotujemo. Če se torej v prevladi javne koristi izkaže, da ne obstajajo alternativne rešitve in da je interes po gradnji ceste pomembnejši od varstvenih ciljev Nature 2000, potem gre v tem primeru za družbeni konsenz in problem je rešen. Vendar ima tudi takšna odločitev za državo določene posledice, saj je treba uničene predele v naravi ustrezno nadomestiti.

Ker ni poslanstvo DOPPS umeščanje cest, bomo pri javnem diskurzu glede ceste težko sodelovali. Zadnjih 10 let smo ob različnih priložnostih, v medijih in s strani lokalnih politikov bili pogosto deležni neosnovanih očitkov, da nasprotujemo južni trasi obvoznice, še več, da smo celo krivi, da te ceste ni ipd. Bili smo deležni tudi raznih neumestnih pritiskov, da bi za južno traso »dali zeleno luč«, kar je bila čista neumnost, saj mi ne moremo dati nikakršne zelene luči, prvič na takšen način ne delujemo, ker smo strokovna organizacija in ne trgujemo z naravo, drugič to sploh ni v naši pristojnosti. Ker so bile te situacije za nas žaljive in tudi škodljive, do danes pa se nihče od akterjev za svoja dejanja ni niti opravičil, smo zadržani glede našega angažmaja pri tej cesti kot predlagate. V trenutni situaciji tudi ne vidimo možnosti kakršnegakoli vpliva našega mnenja, saj smo študijo že davno izdelali, dalje pa je dolžnost pristojnih služb, države, da postopek izpelje. Nevarna situacija nastane, ko se problemi, ki jih je z zamudami, zavlačevanjem ali nesposobnostjo ustvarila država in jih je dolžna rešiti, saj ima za to vse službe, prenesejo na nevladne organizacije in si država »opere roke« in tako izogne odgovornosti. Glede svetovanja v zvezi z Naturo 2000 je bolje, če se obrnete na Zavod RS za varstvo narave ali njihove kolege z MOP-a, saj so uslužbenci z veliko znanja s tega področja in imajo iz proračuna plačano delo, zato vam bodo mnogo lažje na razpolago kot mi, ki opravljamo te stvari prostovoljno. Vaši iniciativi ne nasprotujemo in se zavedamo problemov prometa s katerimi se srečujete in vplivajo na kvaliteto vaših življenj. Razumemo vas in tudi sami obsojamo nastanek situacije. Morebiti obstaja (začasna) rešitev s prepovedjo vožnje tovornjakov po obstoječi cesti, z obveznim transportom tovornjakov na vlakih ipd. Glede na velike izpuste toplogrednih plinov tovornjakov, bi vsekakor kazalo postaviti ostrejšje pogoje za promet tovornih vozil po cestah. Širše območje okoli Ptujkega jezera na DOPPS-u dobro poznamo in že dolgo spremljamo različne pobude in posege v ta prostor. Zanje so značilne pogosto nasprotujoče si usmeritve, ki celotno situacijo okoli ceste postavlja v dodatno nezavidljiv položaj. Tako je denimo Občina Ptuj leta 1993 izdala knjižico »Krajinski park Šturmovci (naravoslovni vodnik)« in nakazala usmeritev k ohranjanju tega dela. Bila je opremljena učna pot. Na desnem nasipu se razvija naravoslovni turizem z opazovališči za ptice. Leta 2006 se je končal čezmejni PHARE projekt TRUD – Trajnostno upravljanje območja reke Drave v katerem so »bili zagotovljeni pogoji za oblikovanje javno-zasebnega partnerstva, ki se bodo odrazili v implementaciji modela organizacijske strukture za upravljanje celotnega območja Natura 2000 ob reki Dravi«, kot še danes preberemo na spletu. Dobro desetletje po tem je vse pozabljeno in postavljeno na glavo?

Lep pozdrav, dr. Damijan Denac, direktor DOPPS

